

Phẩm 41: LÀM RÕ TÔN CHỈ CỦA BỐN ĐẠI

Trước, ông nói: Chúng tôi chẳng nói bốn đại với sắc, hoặc là một, hoặc là khác, nên không có lỗi. Điều này không đúng. Vì sao? Vì các ngoại đạo, muốn thành lập thuyết thần ngã, nên dùng bốn đại hoặc một hoặc khác làm ví dụ. Do đó, Đức Phật đối với giả danh, đã dùng bốn đại làm ví dụ, nên mới nói về nghĩa bốn đại. Nếu không phải vậy, thì đã không giảng thuyết. Người đời tự nhiên biết bốn đại như địa v.v... mà không thấu rõ thật tánh, nên Phật vì nói mà không nói, thứ khác như tay v.v... Còn nếu cho rằng, cứng là bốn đại, thì được lợi ích gì? Ông lại nói, nghĩa nương tựa có hai điều, mà cho các đại là thật thì việc này chưa hiểu rõ. Phải biết nghĩa nương tựa này khác, tức nó là giả danh. Như ông nói, tùy thuận theo thế tục nên mới nói đại là chẳng thật, việc này không đúng. Vì sao? Vì dù theo Kinh sách, hay theo thế gian, đều không dùng vô nhân duyên đối với trong sắc v.v..., mà đặt ra tên gọi bốn đại. Như người đời thường nói: “Tôi thấy người”, đối với sắc v.v... mà gọi tên người chứ chẳng phải không có nhân duyên. Nếu không có nhân duyên, mà miễn cưỡng gọi, thì khi thấy ngựa, cứ gọi là người đi; nhưng thật ra đâu phải như vậy. Với lại vì sao ở trong tiếng, mà chẳng gọi là địa? Người đời thường nói tiếng đất, chứ không bao giờ nói tiếng là đất. Nếu không có nhân duyên mà gượng ép để gọi, thì cũng có thể gọi tiếng là đất, mà thật ra là không đúng. Thế nên, bốn pháp của các sắc là địa. Ở trong phần địa gọi tên là địa. Như sắc là nhân giả danh mà thành, ở trong đó gọi tên người; đối với cây gọi là rừng; ở trong Tỳ-kheo gọi là Tăng. Như vậy, ở trong sắc pháp, gọi tên là bốn đại. Như ông nói: Nếu sáu xúc nhập, hoặc nhân sáu xúc nhập, mà được hình thành, thì Kinh này không hợp. Như ở trong pháp của ông, sắc được tạo không có pháp vốn năng sinh ra nó. Pháp của ta cũng vậy. Đối với trong giả danh, thì càng không có đối tượng được sinh. Vì vậy, Kinh này không nên có. Nếu có, thì nên thay đổi nghĩa này. Ông lại nói: Sắc thanh tịnh nhân nơi bốn đại tạo thành, gọi là mắt; điều này không đúng. Bốn đại hòa hợp, giả danh là mắt. Đức Phật gọi bốn đại là sắc, do sắc thanh tịnh, nên gọi là mắt. Ông tuy nói: Pháp trú trong pháp, không nương không chủ, nhưng đó lại chính là nương chủ, vì trú là nương, chỗ pháp được nương là chủ. Như ông nói, tướng cứng có thể duy trì tất cả, việc này không đúng. Vì chẳng phải chỉ tướng cứng mới có thể duy trì mà phải nhờ nhiều nhân duyên khác nữa. Các việc khác cũng vậy. Thế nên bốn đại là giả danh mà có.

Phẩm 42: KHÔNG CÓ TƯỚNG CỨNG

Hỏi: Ông nói: “Sắc nhiều cứng nên thành địa đại”, thế nên địa là giả danh, điều này không đúng. Vì sao? Vì pháp cứng còn không có, huống là giả danh địa. Nếu viên đất bùn là cứng, thì cũng tức là mềm. Thế nên biết không có tướng cứng nhất định. Lại nữa, vì ít nhân duyên, nên sinh tâm cứng; nếu các bụi trần kết hợp thưa thì gọi là mềm, dày đặc thì gọi là cứng, thế nên không nhất định. Trong một pháp, không có hai xúc, làm cho tâm nảy sinh, biết thân cứng hay mềm. Vì vậy, tướng cứng cũng không nhất định; cứng-mềm vì vậy mà không nhất định. Vì tướng do đối đãi mà có. Như thấy áo vải Khâm-bạc-la so với dùng vải áo kép thì cho là mềm, lại thấy vải áo kép so với dùng vải áo Khâm-bạc-la thì cho là cứng. Xúc pháp không đối đãi nên có. Như thấy vàng, đá thì biết là xúc cứng, chẳng phải mắt có thể biết được. Thế nên không có cứng. Vì các nhân duyên này, nên các xúc mềm v.v... cũng đều không có.

Phẩm 43: CỐ TƯỚNG CỨNG

Đáp: Tướng cứng là có thật. Tuy ông nói viên bần là cứng, nhưng viên bần tức là mềm. Việc này không đúng. Vì sao? Vì tôi không cho rằng thật có viên bần. Vì các pháp hòa hợp, giả gọi là viên bần, nên không bị lỗi này. Lại như ông nói: Vì ít nhân duyên nên sinh tâm cứng, việc này không đúng. Tôi, đối với bụi trần hòa hợp dày đặc, thành có tướng cứng nên gọi là cứng, còn nếu bụi trần hòa hợp không dày, thì thành tướng mềm, cho nên không có gì sai. Nếu pháp thành được thì gọi là có. Ông lại nói, trong một pháp không có hai xúc. Điều này không đúng. Tôi, đối với một pháp, có thể được nhiều xúc, cũng cứng rồi cũng mềm. Ông lại nói, tướng-cứng mềm đối đãi, nên không có tướng nhất định. Việc này không đúng; như tướng ngấn, dài là do đối đãi mà có; lại như, nếm đường phèn trắng, rồi cho đường phèn đen có vị đắng; nếm quả Ha-ê-lặc, rồi cho đường phèn đen có vị ngọt. Do tướng đối đãi không, thì vị cũng không.

Hỏi: Trong đường phèn đen, có cả hai vị, vừa ngọt lại vừa đắng?

Đáp: Trong áo vải kép cũng có hai thứ xúc, là vừa cứng, cũng lại vừa mềm. Như ông nói: Thấy tảng đá biết là cứng. Việc này không đúng. Không thể dùng mắt để biết được cứng, mà do trước kia, đã có xúc chạm, nên mới so sánh mà biết được. Như thấy lửa thì biết nóng, chứ nóng chẳng có thể thấy. Lại nữa, người thấy áo vải Khâm-bạt-la, tâm sinh do dự là cứng hay là mềm. Thế nên xúc chẳng phải mắt có thể thấy. Vì vậy nên có các xúc cứng v.v... Lại thật có cứng v.v... Vì sao? Vì có thể dấy khởi tâm phân biệt, nếu không có cứng thì chỗ nào để phân biệt? Vả lại, cứng có thể tạo thành duyên cho tâm cũng là sự khác biệt của nghiệp đã tạo, nghĩa là đánh với ném v.v... Trái với mềm ướt là cứng, lại vì nhân duyên luôn duy trì, nên gọi là cứng. Lại có thể chướng ngại tay v.v... nên gọi cứng ấy. Chúng tôi hiện biết là cứng, trong sự việc hiện đang biết, không cần nhân duyên, chỉ do việc thế gian, nên được gọi là cứng. Các tướng khác cũng đều như vậy. Thế nên biết là có cứng.
